

УДК 378.07.046-021.68:005

Надія Любченко

КООРДИНАЦІЯ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЦЕНТРУ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ СПІВТОВАРИСТВА ПЕДАГОГІВ-НОВАТОРІВ

А Висвітлені питання координації науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти Науково-методичним центром координації закладів післядипломної педагогічної освіти, регіональних та міжнародних зв'язків Університету менеджменту освіти НАПН України в межах науково-методичного комплексу «Консорціум закладів післядипломної освіти» та результати діяльності Всеукраїнської школи новаторства керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників як форми роботи з формування співтовариства педагогів-новаторів.

Ключові слова: координація науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти, науково-методичний центр, новаторський досвід, Всеукраїнська школа новаторства керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників.

Актуальність і доцільність дослідження. Виконання стратегічних цілей і завдань, визначених у законодавчих і методологічних положеннях розвитку вітчизняної освіти, зокрема в Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, та в інших державних нормативно-правових документах, потребує якісно нових підходів до управління в національній системі освіти та післядипломній педагогічній освіті як її складовій, метою функціонування якої є забезпечення безперервного вдосконалення професійного рівня науково-педагогічних, педагогічних і керівних кадрів освіти. Завдання у діяльності навчальних закладів системи післядипломної педагогічної освіти доцільно розглядати як з точки зору вироблення стратегії фахового зростання їхнього науково-педагогічного

Надежда Любченко. Координация как функция управленческой деятельности научно-методического центра в процессе формирования сообщества педагогов-новаторов.

А Раскрыты вопросы координации научно-методической деятельности заведений последипломного педагогического образования Научно-методическим центром координации заведений последипломного педагогического образования, региональных и международных связей Университета менеджмента образования НАПН Украины в рамках научно-методического комплекса «Консорциум заведений последипломного образования» и результаты деятельности Всеукраинской школы новаторства руководящих, научно-педагогических и педагогических работников как формы работы по формированию сообщества педагогов-новаторов.

Ключевые слова: координация научно-методической деятельности заведений последипломного педагогического образования, научно-методический центр, новаторский опыт, Всеукраинская школа новаторства руководящих, научно-педагогических и педагогических работников.

Nadiya Lubchenko. Coordination as a function of the scientific and methodological center management in the process of forming the community of teachers-innovators.

S The article deals with the questions of coordination of scientific and methodological activity of the institutions of postgraduate pedagogical education by the research and methodological center of coordination of postgraduate pedagogical education, regional and international relations of the University of Educational Management NAPS of Ukraine within the scientific-methodical complex "The Consortium of the institutions of postgraduate education" and also the results of the activity of the All-Ukrainian school of innovation management, academic, pedagogical and teaching staff as the direction of forming the community of educators-innovators.

Key words: coordination of scientific and methodological activity of the institutions of postgraduate pedagogical education, the research and methodological center, innovative experience, All-Ukrainian school of innovation management, the research and methodological center of coordination of postgraduate pedagogical education.

і педагогічного персоналу з урахуванням взаємодії зі зовнішнім середовищем, так і з позиції вдосконалення механізмів забезпечення високої якості управлінських процесів у цих установах. Тому набуває актуальності проблема ефективного забезпечення якісного професійного зростання керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників, зважаючи на тенденції цивілізаційного поступу та стратегічних напрямів розвитку держави в умовах трансферу національної економіки та світової глобалізації освітніх процесів. На нашу думку, особливого значення набувають дослідження про розвиток нових моделей управління в системі післядипломної педагогічної освіти. Необхідність у її вирішенні обумовлює розроблювання моделей управління науково-методичною роботою, які можуть зробити його

гнучкішим і демократичнішим. Особливої уваги потребують питання управління науково-методичною діяльністю на всеукраїнському рівні, яке має характер координаційного впливу з боку установ НАПН України. Питання координації як однієї з функцій управління науково-методичною діяльністю закладів післядипломної педагогічної освіти, її напрями та форми розкриті в педагогічній літературі не в повній мірі й, на наш погляд, потребують сучасного наукового осмислення та розроблення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений ретроспективний аналіз процесів розвитку та управління навчальними закладами, підготовки управлінських та педагогічних кадрів показав, що зазначені проблеми досліджували Ю. Бабанський, В. Бондар, Л. Ващенко, С. Гончаренко, В. Гуменюк, Г. Данилова, А. Даринський, І. Жерносек, Г. Зєвіна, І. Зязюн, О. Капченко, Б. Качур, Н. Клокар, М. Красовицький, С. Крисюк, А. Кузьмінський, В. Кремень, М. Лапенюк, В. Маслов, Л. Набока, В. Олійник, М. Поташник, Н. Протасова, В. Пуцова, Т. Сорочан, К. Старченко, Є. Тонконога, В. Химиченко, П. Худоминський, Н. Чепурна, Є. Чернишова, О. Ярошенко та ін. Формуючи проблему, враховуємо наукові дослідження координації як функції управління Л. Грейнера, С. О'Доннела, Ю. Конаржевського, Є. Кубко, Г. Кунца, О. Луньова, В. Маслова, М. Мілнера, Г. Мінцберга, В. Олійника, В. Пікельної Ф. Тейлора, А. Штомпеля, А. Файоля та ін.

Важливим для зазначеної проблеми є урахування узагальнення теоретичних джерел із проблеми координації науково-методичної діяльності в освіті таких авторів: В. Гуменюк, Г. Єльнікової, А. Єрмоли, Ю. Завалевського, Б. Качура, Л. Кедровської, Ю. Конаржевського, Н. Кошель, А. Кузьмінського, В. Маслова, Е. Мірського, Л. Набоки, В. Олійника, В. Пуцова, Т. Сорочан, К. Старченка, Є. Чернишовой, Т. Шамової та ін.

Метою статті є висвітлення питання координації науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти Науково-методичним центром координації закладів післядипломної педагогічної освіти, регіональних та міжнародних зв'язків Університету менеджменту освіти НАПН України в межах науково-методичного комплексу «Консорціум закладів післядипломної освіти» шляхом організації діяльності Всеукраїнської школи новаторства керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників, результатом якої є створення середовища педагогів-новаторів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Необхідність кардинальних змін, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, прискорення інтеграції України в міжнародний освітній простір, зумовила розроблення та затвердження Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344/2013), яка конкретизує основні шляхи реалізації концептуальних ідей розвитку освіти, визначених Національною доктриною розвитку освіти. Важливим положенням цього державного програмного документа є таке: «Ключовим завданням освіти у XXI столітті є розвиток мислення, орієнтованого на майбутнє. Сучасний ринок праці вимагає від випускника не лише глибоких теоретичних знань, а й здатності

самостійно застосовувати їх у нестандартних, постійно змінюваних життєвих ситуаціях, переходу від суспільства знань до суспільства життєво компетентних громадян» [12]. Саме тому надзвичайно важливого значення набуває систематична робота з реалізації актуальних завдань державної політики в галузі освіти з розвитку, вдосконалення і підвищення професійної майстерності та рівня психологічної підготовки керівних, науково-педагогічних і педагогічних кадрів, активізації творчого потенціалу, формування їх здатності до швидкої адаптації в сучасних умовах модернізаційних змін. Президент НАПН України В. Г. Кремень розглядає трансформацію освіти в Україні не тільки як зміну полюсів її адекватності параметрам суспільно-політичного життя, а й як реакцію на стратегічні імперативи освіти третього тисячоліття з її орієнтацією не на державу, а на людину, на фундаментальні загальнолюдські цінності, на послідовну демократизацію всього освітянського процесу й усієї освітньо-педагогічної ідеології загалом [6].

Державна політика щодо безперервної освіти проводиться в напрямі зростання й самодостатності особистості, її творчої активності з урахуванням світових тенденцій розвитку освіти впродовж життя, соціально-економічних, технологічних і соціокультурних змін у суспільстві. Одним із її пріоритетних завдань визначено створення життєздатної системи безперервного навчання і виховання для досягнення високих освітніх рівнів, забезпечення можливостей постійного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації. Сьогодні професійна творчість фахівця (людини) є ініціатором нових галузей продуктивної діяльності в суспільстві, людський ресурс є найважливішим за усіх [13].

Процеси глобалізації зумовили нові умови формування кадрового потенціалу, вивели на перший план розвиток людського потенціалу в межах концепції людиноцентризму за умови збереження навколишнього середовища. Сьогодні *ЛЮДИНУ*, її потреби і розвиток визнано основними передумовами прогресу, змістом соціальної політики кожної держави, складовою національного багатства. Аналіз наукових надбань дослідження проблем управління в системі післядипломної педагогічної освіти дає змогу дійти висновку про те, що людиноцентризм та інноваційність є важливими тенденціями розвитку національної системи освіти [2; 6; 10]. Помітну роль у формуванні інноваційних процесів в останнє десятиріччя відігравали тенденції розвитку педагогічної науки й практики: поєднання інноваційних змін з освітніми реформами, активізація інноваційного руху педагогів-практиків, створення міжнародних інноваційних мереж, державних інфраструктур з координації інноваційних процесів, підтримки недержавних утворень. Результати інноваційної діяльності педагогів допомогли утвердити альтернативність педагогічних систем; подолати стереотипи педагогічної й управлінської діяльності щодо нових цілей і стратегій в освіті; розширити мережу інформаційних джерел; утвердити соціально-педагогічну роль ініціативи освітян тощо [7].

У контексті зазначеного функціонування навчальних закладів системи післядипломної педагогічної освіти доцільно розглядати як з точки зору

вироблення стратегії фахового зростання їх науково-педагогічного і педагогічного персоналу з урахуванням взаємодії із зовнішнім середовищем, так і з позиції вдосконалення механізмів забезпечення високої якості управлінських процесів у цих установах з урахуванням зазначених тенденцій. Такий підхід стимулюватиме розвиток наукового, науково-педагогічного, педагогічного й загалом інтелектуального потенціалу України, відповідатиме національним інтересам і стане ключовим важелем динамічного розвитку українського суспільства. «Управлінський цикл – це спіральовидний повторюваний процес здійснення цілісної системи цілеспрямованих, взаємодіючих управлінських функцій, виконуваних одночасно або у деякій логічній послідовності, обмежених певними предметно-просторовими та часовими рамками, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування та розвитку педагогічного процесу» [9].

Розглядаючи, з урахуванням наукових доробок дослідників, *науково-методичну діяльність закладів післядипломної педагогічної освіти* як складову єдиної системи безперервної освіти педагогічних працівників і цілісну систему взаємопов'язаних заходів з організаційного та науково-методичного забезпечення неперервного професійного та особистісного розвитку педагогічних працівників, яка заснована на досягненні науки, передового досвіду і конкретному аналізі їхніх професійних потреб, ми визначаємо *управління науково-методичною діяльністю закладів післядипломної педагогічної освіти* як процес цілеспрямованого управлінського впливу, суб'єкти якого за допомогою планування, організації, керівництва, координації та контролю забезпечують підвищення фахового рівня педагогічних працівників.

Основою технологій управління навчальними закладами є послідовні, логічно побудовані етапи діяльності, які отримали в науковій літературі назву функцій (від лат. *functio* – виконання, здійснення) процесу управління. Визначення єдиної загальноприйнятої кількості назв, структуризації, класифікації та послідовності здійснення функцій управління в наукових працях відсутнє, хоча логіка їх дослідження та опису у багатьох авторів досить близька. *Координація* (від лат. *coordinatio* – розташування у порядку) як управлінська функція є складовою частиною процесів управління, що полягає в узгодженні, впорядкуванні дій різних частин керованої системи. Аналіз наукових досліджень координації як однієї з функцій управління виявив відсутність єдиного погляду на неї, а також дав змогу розкрити сутність поняття «*координація*» як *цільової функції управління* забезпеченням науково обґрунтованої раціональної узгодженості всіх складових керованої системи з метою її ефективною діяльності, а також *функції процесу організації* цілеспрямованої взаємодії всіх структурних елементів системи. З урахуванням узагальнення теоретичних джерел із проблеми координації науково-методичної діяльності в освіті сутність поняття «*координація науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти*» ми визначаємо як процес керованої, цілеспрямованої партнерської взаємодії закладів післядипломної педагогічної освіти, яка включає систему заходів, що забезпечують впорядкованість, безперервність,

погодженість у просторі й часі та об'єднання дій закладів післядипломної педагогічної освіти в науково-методичній діяльності, спрямованих на реалізацію спільної мети [8].

Система науково-методичної роботи в післядипломній педагогічній освіті має спрямовуватися на: науково-методичне забезпечення ефективності процесів підвищення кваліфікації і професійної перепідготовки педагогічних кадрів; науково-методичний супровід процесів ефективного функціонування й розвитку закладів ППО на основі партнерства між усіма структурами і підрозділами системи освіти; науково-методичний супровід процесів розвитку дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, професійної педагогічної освіти; розроблення сучасних моделей супроводу професіоналізації педагогічних і управлінських кадрів в умовах інноваційного розвитку національної освіти і науки, інформатизації суспільства [5].

Виконання цих завдань фахового зростання спеціалістів здійснюється на трьох основних рівнях управління: загальнодержавному, регіональному та місцевому. Запровадження мобільної системи управління науково-методичною роботою з керівними і педагогічними кадрами, яка є теоретично обґрунтованою і здатною вчасно реагувати на інноваційний пошук, стимулювати і впроваджувати інновації, є вимогою сучасного етапу модернізації післядипломної педагогічної освіти Координуючим центром післядипломної освіти є Міністерство освіти і науки України, яке здійснює свою діяльність у співпраці з галузевими міністерствами, відомствами, Національною академією педагогічних наук України, галузевими академіями з підпорядкованими їм навчальними закладами та підрозділами, а також із закладами післядипломної педагогічної освіти, мережа яких складається з 25 обласних, 2 міських інститутів (академій) післядипломної педагогічної освіти та факультетів (інститутів) підвищення кваліфікації при провідних педагогічних університетах.

За словами Президента НАПН України В. Кременя, у процесі невинного поступу глобалізації включає все нові й нові аспекти посилення взаємозв'язку та інтеграції людських співтовариств [6]. Заклади післядипломної педагогічної освіти в різних регіонах України функціонують і розвиваються в єдиному просторі оновлення національної освіти, забезпечуючи системні процеси модернізації галузі. Їх діяльність вийшла на рівень системних впливів, оперативного реагування на інновації, що вводяться в освітній простір району, міста, області, регіону, країни. Головним навчальним закладом системи післядипломної педагогічної освіти є ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України, який об'єднав навколо себе регіональні заклади ППО в науково-методичний комплекс «Консорціум закладів післядипломної освіти». У межах створеного Консорціуму Університет разом з регіональними закладами післядипломної педагогічної освіти працюють у напрямі розроблення оптимальних інноваційних моделей і шляхів модернізації системи неперервного фахового зростання працівників галузі, кваліфікованого виявлення суті педагогічних інновацій, технологічного опису досвіду найкращих педагогічних працівників та розповсюдження найкращих зразків, проблеми ор-

ганізації та моніторингу поширення інноваційного досвіду освітніх установ, їх керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників, залучення творчо працюючих педагогів до участі в інноваційних проєктах щодо розроблювання нового формату підготовки конкурентоспроможного фахівця системи освіти.

Для здійснення координаційної функції в межах діяльності Консорціуму закладів післядипломної освіти в структурі Університету менеджменту освіти у січні 2010 р. було створено Науково-методичний центр координації закладів післядипломної педагогічної освіти, регіональних та міжнародних зв'язків (НМЦК). Науково-методичний центр, за визначенням в Енциклопедії освіти, виконує функцію комунікатора та сполучного структурного елемента у взаємодії, а також як інституційне утворення, виступаючи як один з провідних органів наукової, методичної й інформаційної роботи у відповідній підсистемі освіти та функціональному напрямі, є тією гнучкою формою, за допомогою якої система освіти може оперативно реагувати на динамічні зміни потреб пріоритетних споживачів і забезпечувати їх взаємоадаптацію [4, 556–557]. НМЦК спрямовує роботу на продуктивну взаємодію закладів післядипломної педагогічної освіти, відповідно, і районних (міських) методичних кабінетів (центрів), НМЦ міських рад як рівноправних учасників співпраці у межах Консорціуму закладів післядипломної освіти з метою ефективного погодження та об'єднання зусиль, спрямованих на реалізацію спільної мети [8].

На наш погляд, на сучасному етапі метою координації науково-методичної діяльності регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти в контексті розгляду її як функції управління слід вважати забезпечення ефективної науково-методичної діяльності закладів ППО в рамках Консорціуму закладів післядипломної освіти шляхом узгодження їх дій, дисемінації педагогічного досвіду, циркуляції інформації між різними сегментами системи післядипломної педагогічної освіти. Відповідно до мети можна визначити завдання координації науково-методичної діяльності регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти: раціональне об'єднання науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти на теоретичному, психолого-педагогічному, адміністративному, загальнокультурному рівнях; забезпечення чіткої взаємодії й взаємозв'язку закладів ППО на основі запровадження сучасних новітніх педагогічних, інформаційно-комунікаційних технологій; визначення пріоритетних напрямів спільної науково-методичної діяльності в межах Консорціуму в контексті збереження та розвитку післядипломної педагогічної освіти як самостійної галузі педагогічної науки; апробація інноваційних моделей координації науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти, проведення дослідно-експериментальної роботи на всеукраїнському, регіональному та місцевому рівнях; створення єдиного понятійного апарату координації науково-методичної діяльності закладів ППО тощо.

Основними напрямками координаційної діяльності НМЦК є такі: вивчення, узагальнення, поширення передового педагогічного досвіду; науково-методичний супровід забезпечення професійного розвитку науково-педагогічних і педагогічних пра-

цівників навчальних закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної, післядипломної педагогічної освіти; розроблення та впровадження концептуально-цільових основ спільної науково-методичної діяльності в межах Консорціуму закладів післядипломної педагогічної освіти; інформаційно-аналітичний супровід науково-методичної діяльності закладів ППО.

Модернізація освіти не тільки інтенсифікувала інноваційну діяльність педагогічних колективів і творчо налаштованих керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників, а й породила потребу в оновленні форм і методів поширення їхнього досвіду, який є важливим потенційним ресурсом подальшого розвитку системи післядипломної педагогічної освіти. Сьогодні ця робота включає процеси подання, передачі і супроводу науково-методичної діяльності закладів ППО з освоєння передового досвіду на теоретичному, методичному та практичному рівнях. Отже, організації роботи з його подання педагогічному співтовариству має бути приділена вага увага всіх учасників координаційної взаємодії у системі післядипломної педагогічної освіти. Саме через призму визнання людського капіталу найціннішим ресурсом та на виконання зазначених завдань забезпечення стратегічних та тактичних функцій у напрямі постійного вдосконалення фахової майстерності керівників, науково-педагогічних і педагогічних працівників Університет менеджменту НАПН України у січні 2011 року ініціював створення *Всеукраїнської школи новаторства керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників (ВШН)*. Керівництво її діяльністю здійснює В. В. Олійник, ректор Університету, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, координацію – Є. Р. Чернишова, перший проректор Університету, доктор педагогічних наук, професор. Організаційно-методичний супровід ВШН забезпечує Науково-методичний центр координації закладів післядипломної педагогічної освіти, регіональних та міжнародних зв'язків Університету менеджменту освіти.

Узагальнюючи різні підходи до визначення понять «новатор» (від лат. novator – обновник), «новаторський досвід» у наукових працях [1; 3; 11], ми розглядаємо новатора як носія нових, прогресивних ідей, принципів в будь-якій діяльності, а новаторський педагогічний досвід, відповідно, як такий, що запроваджує та реалізує нові прогресивні ідеї, визначає нові шляхи вирішення окремих і загальних педагогічних завдань, використовує нові форми, методи, прийоми, види діяльності, донині невідомі або мало відомі педагогічній науці й практиці, або істотно модифікує відомі форми, методи й прийоми діяльності, переорієнтовуючи їх на вирішення сучасних завдань галузі. Важливо уточнити, що передовий педагогічний досвід нами розглядається як такий, що вищий за рівнем у порівнянні з іншим, який дає високі результати в навчально-виховному процесі. Робота з передовим і новаторським педагогічним досвідом є важливою складовою діяльності з підвищення ефективності науково-методичної діяльності закладів ППО. Новаторський педагогічний досвід (за умови, що він є прогресивним) збагачує освітню галузь новими ідеями, методами, засобами та при його сприйманні педагогічним співтовариством відкриває можливості для поглиблення та вдосконалення передового

педагогічного досвіду. На нашу думку, головним критерієм для оцінювання новаторських ідей має стати їх відповідність меті, завданням розвитку освітньої галузі, навчального закладу, та сприяння розвитку та підвищенню ефективності їхньої діяльності.

У межах Всеукраїнської школи новаторства відбулося 11 всеукраїнських науково-практичних заходів для керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників України, а саме: Всеукраїнський проблемний семінар «Обов'язкова дошкільна освіта: міф, реальність чи об'єктивна необхідність?» (6–10 червня 2011 р.); Всеукраїнський науково-практичний семінар «Інноваційні підходи до формування та розвитку професійної компетентності педагогічних працівників у системі неперервної освіти» (14–15 червня 2011 р.); Всеукраїнський науково-практичний семінар «Координація науково-методичної роботи закладів ППО в умовах єдиного інформаційно-освітнього середовища» (21 жовтня 2011 р.); Всеукраїнський науково-практичний семінар «Науково-методичне забезпечення діяльності освітніх округів» (7–8 грудня 2011 р.); Всеукраїнський науково-практичний семінар «Педагогічний досвід як фактор оновлення змісту науково-методичної діяльності в установах і закладах освіти: вектори випереджувального розвитку» (21–22 березня 2012 р.); Всеукраїнський науково-практичний семінар «Менеджмент загальноосвітніх навчальних закладів» (26–27 квітня 2012 р.); Червневі педагогічні студії за темою «Інноваційні підходи до організації науково-методичної роботи з педагогічними працівниками в умовах компетентісно зорієнтованої освіти» (13–15 червня 2012 р.); Всеукраїнська Інтернет-конференція «Всеукраїнська школа новаторства керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників системи післядипломної педагогічної освіти як форма підвищення фахової майстерності: проблеми, перспективи розвитку» (13 грудня 2012 р.); засідання Всеукраїнської школи новаторства з питань загальної середньої освіти в рамках Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теоретичні основи та технології професійного розвитку педагогів у післядипломній освіті» (10–11 квітня 2013 р.); Всеукраїнський науково-практичний семінар за темою «Оновлення змісту і форм діяльності науково-методичних установ в умовах сучасних перетворень і перспектив сталого розвитку України» (13–14 червня 2013 р.). За підсумками проведених засідань Всеукраїнської школи новаторства підготовлено сім посібників із серії «Бібліотечка Всеукраїнської школи новаторства», які надруковані та розіслані у навчальним закладам ППО – членам Консорціуму: «Координація науково-методичної роботи закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах єдиного інформаційно-освітнього середовища: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару в рамках Всеукр. школи новаторства керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників післядипломної педагогічної освіти», «Інноваційні підходи до формування та розвитку професійної компетентності педагогічних працівників у системі неперервної освіти», «Науково-методичне забезпечення діяльності освітніх округів в умовах реформування освітньої галузі», «Інноваційні підходи до організації науково-методичної роботи з педагогічними працівниками в умовах компетентісно зорієнтованої освіти», «Педагогічний досвід як фактор оновлення змісту науково-методичної діяльності в установах і закладах освіти: вектори випереджувального розвитку» (21–22 березня 2012 р.)».

рієнтованої освіти», «Педагогічний досвід як фактор оновлення змісту науково-методичної діяльності в установах і закладах освіти: вектори випереджувального розвитку», «Формування інноваційного простору дошкільної освіти», «Всеукраїнська школа новаторства керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників системи післядипломної педагогічної освіти як форма підвищення фахової майстерності: проблеми, перспективи розвитку (збірник матеріалів I Всеукраїнської Інтернет-конференції (13 грудня 2012 р.)».

У 2012 році проведено започаткований Університетом менеджменту освіти з ініціативи НМЦК Перший Всеукраїнський методичний турнір «Моє покликання – методист» з питань виховної роботи, основними завданнями якого є: активізація творчої діяльності керівників та методистів закладів післядипломної педагогічної освіти, районних (міських) методичних кабінетів (центрів), популяризація, пропаганда та поширення їх передового педагогічного досвіду в системі післядипломної педагогічної освіти; створення Всеукраїнського інформаційно-аналітичного банку даних про передовий педагогічний досвід керівників та методистів системи післядипломної педагогічної освіти України. За підсумками заочного туру, на який було представлено 21 конкурсну роботу з регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти, членами журі. 6 лауреатів брали участь в очному турі турнірного змагання в номінації «Виховна робота та позашкільна освіта», яке відбулося 14 грудня 2012 р. у Київському міському Будинку вчителя. У 2013 році стартував Другий Всеукраїнський методичний турнір «Моє покликання – методист» з питань управлінської діяльності. Важливим показником зацікавленості закладів ППО щодо використання таких форм науково-методичної діяльності є те, що у заключному етапі I Всеукраїнського методичного турніру брали участь понад 20 закладів ППО, які представили 21 конкурсну роботу, а у 2013 році на участь у II Всеукраїнському методичному турнірі «Моє покликання – методист» з питань управлінської діяльності заявлено 47 учасників з 23 регіональних закладів ППО.

Важливим підсумком роботи НМЦК з координації науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти за різними формами (Всеукраїнська школа новаторства, Всеукраїнський методичний турнір «Моє покликання – методист», Всеукраїнський конкурс на кращу науково-методичну розробку в системі ППО, Ярмарок педагогічних інновацій в системі ППО) (рис. 1), стало створення певного співтовариства педагогів-новаторів. За визначенням Великого тлумачного словника сучасної української мови, «співтовариш – це товариш по будь-якому заняттю, якійсь справі, роботі; співтворець – той, хто є творцем чого-небудь разом із кимось» [1, с. 1171].

Висновки та результати дослідження. Координація науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти в межах науково-методичного комплексу «Консорціум закладів післядипломної освіти» є одним із важливих джерел сучасних змін в організації взаємин науково-методичних установ у системі післядипломної педагогічної освіти, формування середовища співтоваришів та співтворців. На засіданні Літньої Всеукраїнської

Рис. 1. Форми координації науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти.

школи новаторства – Червневих педагогічних студіях, які проходили 13–15 червня 2012 р. на базі Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та відділів освіти Рівненщини, учасники творчої групи координаторів Всеукраїнської школи новаторства з ініціативи Полтавського обласного інституту ППО вийшли з пропозиціями щодо розвитку такої форми науково-методичної діяльності на всеукраїнському та регіональному рівнях, тобто створення Регіональних та Зональних шкіл новаторства. Учасники діалогу, що відбувся під час Інтернет-конференції «Всеукраїнська школа новаторства керівних, науково-педагогічних і педагогічних працівників системи ППО як форма підвищення фахової майстерності: проблеми, перспективи розвитку» 13 грудня 2012 р., участь у якій брали 21 заклад післядипломної педагогічної освіти України, підтримали та обговорили питання про створення таких шкіл фахового зростання. Отже, ідея, обговорення якої відбуватиметься на засіданні Всеукраїнського круглого столу у жовтні 2013 р. на базі Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. Остроградського, реалізується та творчо трансформується. І роль у цьому науково-методичних установ всіх рівнів неocenіма.

Перспектива подальших наукових розвідок. Розглянуті питання координації науково-методичної діяльності закладів ППО не вичерпує всіх аспектів досліджуваної проблеми. Актуальним є його подальше розроблення за такими аспектами: координація

інноваційної науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти; інформаційний супровід науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах єдиного інформаційно-освітнього середовища, дисемінація інноваційного досвіду науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти.

Література

- Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпін'я : ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
- Ващенко Л. Інноваційне середовище післядипломної педагогічної освіти / Л. Ващенко // Післядипломна освіта в Україні. – К., 2012. – № 1 (20). – С. 38.
- Гаргай В. Б. Дисемінація опыта інноваційної діяльності учителя [електронний ресурс] / В. Б. Гаргай, К. А. Кіпа, Н. Б. Наприенко // Школьний сайт «Плюс». – Режим доступу : http://vanino-3.ucoz.ru/load/o_pedagogicheskom_opyte/disseminacija_pedagogicheskogo_opyta/11-1-0-14
- Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
- Координація науково-методичної роботи закладів післядипломної педагогічної освіти в умовах єдиного інформаційно-освітнього середовища: тематичний збірник праць / упоряд. Н. В. Любченко, Н. А. Мельник, Г. Є. Тригубець; за заг. ред. В. В. Олійника. – Рівне: ПП Лапсюк, 2011. – 108 с.
- Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні: інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2005. – 448 с.
- Лапенко М. І. Безперервна педагогічна освіта. Досвід системного дослідження діяльності інституту післядипломної освіти: моногр. / М. І. Лапенко, І. М. Авдеева, Л. М. Гура. – Севастополь : Рібест, 2003. – 165 с.
- Любченко Н. В. Науково-організаційні засади координації науково-методичної діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06 / Н. В. Любченко. – К., 2013. – 257 с.
- Маслов В. І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами: навч. посіб. / В. І. Маслов. – Тернопіль : Астон, 2007. – 150 с.
- Олійник В. Наукові засади розроблення прогностичної моделі розвитку післядипломної освіти в Україні / В. Олійник, В. Семиченко, Л. Пуховська [та ін.] // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – № 1. – С. 18–23.
- Передовий і інноваційний опыт в регіональній системі образования: інформ. вестн. / сост. Г. А. Ігнат'єва, О. В. Тулупова; М-во образования Нижегород. обл. – Н. Новгород, 2008. – 128 с.
- Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013 «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року». – 2013. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>
- Чернишова Є. Р. Кадровий потенціал системи післядипломної педагогічної освіти: наук.-метод. аспект : наук. вид. / Є. Р. Чернишова; НАПН України, Ун-т менедж. освіти. – К., 2011. – 208 с.